

References

1. Halaydina, H. S., 2017. Mandry u pisochnomu tsarstvi [Travels in the Sand Kingdom]. *Education and development of gifted personality*, 7/8, pp. 14 - 16.
2. Hrabenko, T. and Zinkevych-Yevstyhneyeva, T. 2004. *Chudesa na pisku [Miracles in the Sand]*. Kyiv: Editorial Board of General Educational Newspapers.
3. Hrechyshkina, A. and Kovalenko, N. 2010. Pisochna psykhoterapiya [Sand psychotherapy]. *The palette of the teacher*, 5, pp. 10-14.
4. Ivannikova, S. 2012. Pisochna terapiia. Rozmaittia pohliadiv i pidkhodiv [Sand therapy. Diversity of views and approaches]. *Psychologist*, 7, pp. 40-42.
5. Lalak, N. V., Voshkovts, A. I. and Tomyshynets', N.M. 2019. Teoretychni aspekty vykorystannya pedahohichnoyi pisochnoyi terapiyi u roboti z molodshymy shkolyaramy [Theoretical aspects of the use of pedagogical sand therapy in the work with younger students]. In: T.D. Shcherban, ed., *Education and Formation of Competitiveness of Experts in the Conditions of European Integration: International Scientific and Practical Conference*. Mukachevo, October 24-25. Mukachevo: MSU.
6. Pavlenko, T. V. 2015. Pisochna terapiya u roboti z uchnyamy [Sand therapy in working with students]. *A school psychologist. All for work*, 9, pp. 21-22.
7. Soroka, O. V. 2016. *Teoretychni i metodychni zasady pidhotovky maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly do vykorystannya art-terapevtychnykh tekhnolohiy [Theoretical and methodological principles for the preparation of future primary school teachers for the use of art-therapeutic technologies]*. Doctor of Pedagogical Sciences. Ternopil.

В статті раскрыты особенности использования песочной терапии в работе с детьми с ограниченными возможностями на уроках образовательной области «Искусство». Авторами установлено, что одним из ключевых принципов работы в педагогической песочнице является принцип индивидуального подхода, который основывается на учете уровня умственного, психического развития школьников, их знаний и умений, особенно познавательных интересов, потребностей, а также определения индивидуально-творческой траекторией развития.

Ключевые понятия: песочная терапия, инклюзивная среда, образовательная область «Искусство», метод «sandplay».

The analysis of the psychological and pedagogical literature on the problem under study shows the considerable interest of scientists and pedagogues-practitioners in the use of innovative personal-oriented technologies, including sand therapy, in the inclusive educational environment of primary school. The authors found that pedagogical sand therapy is an innovative technology of personally oriented education and education of younger students, the purpose of which is to enhance the students' educational and cognitive activity, to develop their emotional sensory sphere, to create the conditions for individual and creative work. As practice shows, one of the key principles of work in the sand therapy is the principle of individual approach, based on taking into account the level of mental, mental development of students, their knowledge and skills, peculiarities of cognitive interests, needs and inclinations, as well as determining the individual creative trajectory of development. At the lessons of the educational branch of "Art" children with disabilities can be offered the following tasks: to create applications from colored sand, to lay out patterns, to create compositions using natural material, artificial plants. Examples of creative assignments include modeling of sand on the subjects of a listening song using small objects, storytelling and content stories, drawing on sand while listening to music, and more. Teaching with sand improves the emotional state of children: hyperactive sand balances, shrinks - relaxes, anxious - calms. The authors believe that using this technology in the elementary school education process has several advantages, namely: children with disabilities can participate in sand work that does not require any special skills, abilities for such activity; pedagogical sandbox is a kind of connection between teacher and student, it is a means of mostly non-verbal communication; in most cases, work in the sandbox evokes students' positive emotions, helps to overcome apathy and uninitiated, to form an active life position.

Key words: sand therapy, inclusive environment, arts education, sand play method.

УДК 373.2.015.311:79(045)

DOI 10.31339/2413-3329-2019-2(10)-149-152

Михайлова Катерина Василівна,
старший викладач,

Микуліна Антоніна Костянтинівна,
старший викладач,

Волошин Надія Петрівна,
старший викладач,

Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

БУДІВЕЛЬНО-КОНСТРУКТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

У статті висвітлена проблема впливу будівельно-конструктивних ігор на формування особистості дошкільників та проаналізовано педагогічні умови організації та керівництва будівельно-конструктивними іграми як засобу формування особистості дошкільника. У будівельно-конструктивних іграх наявний величезний потенціал для повноцінного розвитку дитини. Вони сприяють самоствердженню дитини, розвитку наполегливості, прагненню до успіху, формують різноманітні мотиваційні якості. Під час ігор з будівельним матеріалом дошкільник отримує не лише задоволення, у нього формується здатність активно пізнавати світ, планувати і контролювати свою діяльність.

Ключові слова: особистість, гра, будівельно-конструктивні ігри, ігрова діяльність, керівництво іграми, сфери психічного розвитку.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному і технологічному суспільстві особливої актуальності набувають проблеми формування гармонійної, всебічно розвиненої особистості, якій притаманні високий інтелектуальний розвиток, відповідний рівень етичної культури, конструктивної поведінки,

самосвідомості та відповідальності. Дошкільне дитинство – у сенсі формування особистості – унікальний і своєрідний період життя дитини. Він закладає основи образного сприймання світу як повного несподіванок і таємниць. Для дошкільників характерним є інтенсивний фізичний і психічний розвиток, формування

здібностей, характеру, активне оволодіння соціально виробленими правилами і нормами поведінки. Провідним видом діяльності дітей дошкільного віку є гра, яка відіграє важливу роль у формуванні особистості дитини. Проте, незважаючи на численність наукових праць із проблеми щодо впливу гри на формування особистості дитини-дошкільника, недостатньо вивченими продовжують залишатися будівельно-конструктивні ігри, які будучи захоплюючим заняттям для дитини, є ефективним засобом формування особистості.

Саме будівельно-конструктивні ігри надають величезні можливості для повноцінного розвитку дитини. У процесі ігор з конструктором, будівельним матеріалом дитина отримує не лише задоволення, але й формує здатність активно пізнавати світ, планувати і контролювати свою діяльність. Участь дошкільників у таких іграх сприяє їх самостверженню, розвитку наполегливості, прагненню до успіху й різні мотиваційні якості. У таких іграх удосконалюється мислення, включаючи дії з планування, прогнозування, зважування шансів на успіх, вибір альтернатив, а це, як відомо, важливий чинник успішного формування всебічно гармонійно розвиненої особистості.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Проблема ігрової діяльності дітей дошкільного віку займає провідне місце у дослідженнях видатних зарубіжних та вітчизняних педагогів і розкривається за такими напрямками: роль гри у психологічному розвитку дитини (Ю. Аркін, Л. Виготський, Д. Ельконін, О. Запорожець, Г. Люблінська та ін.); визначне місце ігрової діяльності у розвитку та вихованні дошкільника (А. Бондаренко, Н. Гавриш, Т. Піроженко); значення гри у навчально-пізнавальній діяльності (А. Богуш, Н. Бібік, Г. Костюк, О. Савченко); особливості педагогічного керівництва ігровою діяльністю дошкільнят (Л. Артемова, А. Бурова, Н. Гавриш, Н. Кудикіна, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський); роль гри в соціалізації особистості дитини (В. Захарченко, Г. Костюк, Т. Маркова); роль гри у підготовці дитини до навчання в школі (Г. Тарасенко).

Л. Виготський відзначав, що в дошкільному віці гра і заняття, гра і праця утворюють два основні русла, у яких протікає діяльність дошкільників. Він вбачав у грі невичерпне джерело розвитку особистості, «зону найближчого розвитку» дитини. Використанню гри у розвитку особистості дитини присвячені роботи О. Запорожця, Д. Ельконіна, Н. Круглової. На думку педагога (Н. Горбатиш, А. Давидчук, З. Ліштван, В. Нечаєва, Л. Парамонова та ін.) значний потенціал у цьому належить будівельно-конструктивним іграм.

Педагоги З. Ліштван, В. Нечаєва, розкрили особливості та значення будівельних ігор – «будівельно-конструктивні ігри вимагають від дитини умінь відтворити образ предмета в його просторовому вираженні» [3, с.76]. Будівельно-конструктивна гра, будучи діяльністю продуктивною, дозволяє формувати у дітей вміння порівнювати, зставляти дану споруду з реальними речами і предметами і з тим чином, на основі якого дана споруда зводилася. Отже, на даному етапі гра сприяє розвитку спостережливості у дітей. Таким чином, в будівельно-конструктивній грі відбувається всебічний, багатограний розвиток розумової діяльності [3, с. 78].

Мета статті: теоретично обґрунтувати поняття «будівельно-конструктивні ігри» та їх вплив на формування всебічно розвиненої, гармонійної особистості у дітей старшого дошкільного віку.

Результати дослідження. Будівельно-конструктивні ігри – різновид творчих ігор, у яких діти відображають навколишній предметний світ, самостійно обігруючи зведені споруди [5, с. 96]. Ці ігри розвивають моторику, сприяють вдосконаленню розумового апарату, виховують самостійність, допитливість, творчу спрямованість особистості, виховують працьовитість і цілеспрямованість [6, с.3].

Будівельно-конструктивні ігри мають багато спільного із сюжетно-рольовими, театралізованими іграми дітей дошкільного віку. Їх справедливо вважають різновидом творчої гри, оскільки,

крім певних знань, моторних, сенсорних навичок, моральних і вольових якостей, вони потребують активної роботи дитячої уяви, нешаблонного мислення, уміння знаходити оригінальні рішення, ініціативно діяти у незвичних ситуаціях. Під час будівельно-конструкційних ігор усі ці якості динамічно розвиваються і випробовуються дітьми в єдності та взаємодії [7, с. 82].

Непряме керівництво грою здійснюється шляхом спонукання дітей до ігор, збагачення знань про навколишнє життя, використання ігрового матеріалу для будівництва та конструювання, заохочення ініціативи і самостійності – ось ті педагогічні умови, які забезпечують високу виховну ефективність будівельно-конструктивних ігор.

Систематична участь у будівельно-конструктивних іграх збагачує досвід дитини, виховує такі її моральні й вольові якості, як працелюбство, самостійність, організованість, відповідальність, ініціатива, товариськість, уміння доводити справу до кінця, долати труднощі, уважно слухати пояснення вихователя тощо. Ігри з будівельним матеріалом приносять дітям емоційну насолоду, почуття радості від вирішення різноманітних конструктивних завдань, зміцнюють віру в свої сили, виховують почуття власної гідності [5, с. 97]. Завдяки постійному вправлянню їхні рухи стають точними, швидкими, спритними, легко піддаються зоровому контролю, поліпшується узгоджена робота м'язів. Ознайомлення з будівлями і спорудами, архітектурними пам'ятками розвиває у дошкільників естетичний смак, інтерес до архітектури.

Щоб виявити, як використання будівельно-конструктивних ігор впливає на формування особистості дитини, було проведено невелике експериментальне дослідження, спрямоване на вивчення реального стану проблеми у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО № 23 міста Мукачева. Експеримент проводився у три етапи:

I етап – проведення констатуючого експерименту, який полягав у визначенні рівнів сформованості основних сфер психічного розвитку особистості.

II етап – проведення формуючого експерименту з метою підвищення рівня сфер психічного розвитку особистості засобом будівельно-конструктивної гри за допомогою спеціально розробленої методики.

III етап – проведення контрольного експерименту для виявлення ефективності розробленої методики за результатами проведення попередніх етапів та зіставлення даних контрольної та експериментальної груп.

У процесі дослідження використовувалась методика для проведення психолого-педагогічної діагностики розвитку дітей дошкільного віку за С. Кулачківською та С. Ладивір; тест на визначення рівня психосоціальної зрілості (методика С. Банкова); вивчення самооцінки дошкільника (методика Валітової). Вивчення особливостей розвитку творчих ігор проводилося за методикою Г. Урунтаєвої та Ю. Афонькіної.

В організації виховного процесу у реалізації відбувалася за моделлю, що складається з інформаційно-збагачувального, рефлексивно-діяльнісного, інтегративно-творчого етапів [1, с.3] і методики, що передбачає реалізацію педагогічних умов щодо використання будівельних ігор у процесі формування особистості у старшому дошкільному віці.

У дослідженні виокремлювались такі сфери психічного розвитку дітей старшого дошкільного віку: комунікативна, пізнавальна, емоційна, вольова, мотиваційна та особистісна. Для проведення дослідження було виокремлено такі показники розвитку: сформованість ігрової діяльності; різноманітність ігрових дій; наявність вмінь та навичок конструктивної діяльності; уміння спілкуватися з дорослими і однолітками; комунікабельність щодо вирішення проблем та конфліктів, які виникають у міжособистісних стосунках з однолітками; розвиток інтелекту, уяви, дитячої фантазії; дисциплінованість; володіння нормами культури поведінки у процесі гри; підпорядкування своєї поведінки вимогам суспільної обстановки; відчуття задоволення від гри та прояв глибоких емоцій; цілеспрямованість; сформованість співвіднесення мотивів «хочу» і «потрібно»; уміння самостійно

знаходити правильний вихід із певної ігрової ситуації; виявлення активної життєвої позиції [2, с. 59].

Вплив будівельних ігор на формування особистості дошкільника виявляється через інформаційно-змістовий, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти. Підставою для оцінки рівнів цієї вихованості є когнітивний, емоційно-почуттєвий і діяльнісний критерії. Нами були визначені критерії трьох рівнів (високий, середній і низький). Результати констатуючого етапу експерименту засвідчили, що увага вихователів в освітньому процесі з дітьми старшого дошкільного віку зводиться в основному до розвитку інтелектуальної сфери дошкільників, в той час як можливості гри, у тому числі будівельно-конструктивної, нехтуються, мотивуючи тим, що в основному ведеться підготовка до навчання в школі, а школа вимагає серйозної підготовки дітей до навчання. Це обумовило доцільність проведення нами формуючого етапу експерименту з метою покращення рівня сфер психічного розвитку дітей старшого дошкільного віку за допомогою будівельно-конструктивних ігор.

Відповідно до теоретичних засад і результатів констатуючого етапу експерименту було виокремлено педагогічні умови: систематична, комплексна робота вихователя; цілеспрямоване використання будівельно-конструктивних ігор як засобу виховання дошкільників; розробка системи будівельно-конструктивних ігор, яка б сприяла формуванню усіх сфер розвитку особистості.

Педагогічними умовами, що забезпечують формування особистості у старших дошкільників у процесі будівельно-конструктивних ігор є: створення в ігровому куточку місця для будівель; розширення знань дітей про різноманітні конструкції; наявність будівельного матеріалу, його розміщення в доступному місці; наявність додаткових матеріалів та невеликих іграшок; систематична робота вихователя з розширення та збагачення знань дітей про будівництво, різні види будівель, визначні архітектурні

пам'ятки, зокрема і рідного краю (міста, села); формування у дошкільників творчого підходу до створення будівель та розігрування їх; комплексна робота вихователя щодо формування конструктивних умінь та навичок у дітей; цілеспрямоване використання будівельно-конструктивних ігор як засобу виховання дошкільників; розробка системи будівельно-конструктивних ігор, яка б сприяла формуванню усіх сфер психічного розвитку дитини.

На нашу думку, саме дотримання визначених педагогічних умов сприятиме підвищенню рівня розвитку дітей, тобто за допомогою системи спеціально підібраних будівельно-конструктивних ігор і розробленої на їх основі методики використання.

Методика реалізації педагогічних умов ґрунтується на низці теоретичних положень щодо розвитку особистості дошкільника, а також ролі гри у цьому процесі та даних нашого дослідження щодо особливостей та рівнів розвитку дітей. Отримавши загальні уявлення про рівень розвитку дітей, визначивши роль ігрової діяльності, зокрема будівельно-конструктивних ігор у цьому процесі, ми змогли перейти до цілеспрямованого формування особистості засобами будівельно-конструктивних ігор. Було визначено завдання формуючого етапу експерименту: розробити та реалізувати методику формування особистості дітей засобами будівельно-конструктивних ігор та своєчасно корегувати окремі складові методики формування особистості відповідно до проміжних результатів (зміна тематики гри, навчання окремим прийомом конструювання, проведення підготовчої роботи тощо).

Розробляючи систему будівельно-конструктивних ігор, ми виходили з того, щоб теми ігор були пов'язані з визначними місцями нашого міста, що сприяє поглибленню рівня знань дітей про рідне місто, розвитку пізнавальної та емоційно-вольової сфери. Тематика будівельно-конструктивних ігор разом із визначенням їх мети представлена у таблиці 1.

Таб. 1

Система будівельно-конструктивних ігор

Назва гри	Мета гри
Транспорт	Закріпити уявлення дітей про міський транспорт, різноманітність його видів, призначення, звертаючи увагу дітей на побудову кожного виду транспорту залежно від його призначення. Виховувати бажання спільно працювати, вдосконалювати свої конструкції.
Центральна вулиця міста	Спонукати дітей до творчого застосування раніше отриманих конструктивних вмінь, закріплювати вміння працювати в колективі, розвивати вміння розрізняти будинки за зовнішнім виглядом, вміння планувати свою роботу. Виховувати естетичний смак, спонукати дітей отримувати задоволення від конструювання.
Залізничний вокзал	Вчити дітей виконувати більш складні конструкції, конструювати складні перекриття, прикрашати побудову, закріплювати вміння працювати в колективі, прислухатися до порад інших, розвивати естетичний смак, творчість, уяву.
Міська Ратуша	Закріплювати навички конструювання, розвивати естетичне сприймання, навички декоративного оформлення конструкцій, виховувати позитивне ставлення до красивого та вміння втілювати задумане.
Замок «Паланок»	Розвивати вміння дошкільників конструювати, закріпити вміння використовувати окремі деталі замку, привчати естетично оформлювати побудову, правильно розміщувати частини споруди, виховувати вміння співпрацювати з товаришами.
Парк Перемоги	Зацікавити дітей «будівництвом» парку: будиночки для проведення концертів, лавочки, атракціони для дітей, зелені насадження та інше. Виховувати естетичний смак у доборі та використанні будівельного матеріалу.
Дитячий садок	Закріплювати у дітей навички конструювання, розвивати творчу уяву, активність, ініціативність, самостійність. Виховувати естетичний смак, старанність.

Проведена нами робота на констатуючому етапі експерименту засвідчила, що у дітей старшого дошкільного віку будівельно-конструктивні ігри викликають інтерес. Кожна дитина із задоволенням власними руками створює різні будівлі, споруди тощо.

Проводячи з дітьми будівельно-конструктивні ігри, ми особливу увагу звертали на активізацію наявних у них знань, активізацію словникового запасу, планування процесу діяльності, зокрема створення певної будови. Перед початком проведення ігор, ми знайомили дітей з конструктором, будівельним матеріалом, нагадували правила поводження з конструктивним матеріалом, а також навчали окремим прийомам конструювання. Перш ніж будувати будь-яку нову конструкцію (міст, будинок, машину), ми спочатку знайомили дітей з реальним об'єктом або з

його зображенням. З цією метою організували екскурсії з дітьми по місту. Дорогою обговорювали маршрут, з'ясували яким транспортом можна дібратися до центральної частини міста, до Ратуші, залізничного вокзалу, замку «Паланок», парку Перемоги, відвідали ці місця. Розповідали дітям, що у нашому місті є три визначні пам'ятки архітектури, які мають певне значення: замок «Паланок» – це захист міста, який знаходиться у західній частині річки Латориці; Ратуша – голова міста, яка знаходиться в центрі, Свято-Миколаївський монастир – це святість міста, який знаходиться у північній частині на березі річки Латориці. Гуляючи по парку Перемоги, ми з дітьми розглядали казкові будиночки, побудовані для проведення фестивалів, які проводяться тут протягом року. Дошкільники розглядали атракціони, лавочки, зелені насадження тощо. Потім

все це розглядали ще й на фотографіях, картинках, щоб у дітей сформувалось цілісне уявлення про ту чи іншу будівлю, споруду, яку їм необхідно буде створювати, а також допомагали виділяти основні частини і визначати їх практичне призначення. Коли у дітей склалось чітке уявлення про об'єкт, ми розпочинали його побудову. Спочатку вчили будувати дітей за зразком, а далі – самостійно перетворювати цей зразок відповідно заданим умовам.

З дітьми, які приймали участь у педагогічному експерименті, перед початком гри для активізації проводилась вступна бесіда. Така попередня робота сприяла, у першу чергу, позитивному налаштуванню дитини на гру в цілому, а також сприяла виникненню інтересу дитини до глибшого застосування знань про визначні будови та місця рідного міста.

З метою забезпечення умов для розвитку дитячої уяви, нешаблонного мислення, самостійності, ми використовували прийоми непрямого впливу, стимулюючи ініціативу та творчість дітей [7, с. 91]. При цьому намагалися не обмежувати дітей у виборі матеріалу та місця для побудови.

Висновки і перспективи подальших досліджень. За допомогою спеціальних методик експериментально доведено, що в

будівельно-конструктивних іграх наявний величезний потенціал для повноцінного розвитку дитини. Під час таких ігор дошкільник отримує не лише задоволення, у нього формується здатність активно пізнавати світ, планувати і контролювати свою діяльність.

Будівельно-конструктивні ігри впливають на всебічний розвиток дитини, що виявляється у поглибленому засвоєнні сенсорних еталонів, формуванні естетичного смаку, практичних умінь та навичок створювати міцні і красиві споруди, проявляти творчість. Ігри сприяють самоствердженню дитини, розвитку наполегливості, прагненню до успіху, формують різноманітні мотиваційні якості. Дане дослідження не є повним і завершеним розв'язанням порушеної проблеми. Зважаючи на вікові та індивідуальні особливості розвитку дошкільників, перспективною є розробка проблеми впливу будівельних ігор на формування всебічно розвинутої особистості у дітей інших вікових груп та в умовах сім'ї з різним виховним потенціалом.

Система запропонованих будівельно-конструктивних ігор може бути використана в освітньому процесі вихователями ЗДО, гувернерами та батьками з дітьми старшого дошкільного віку.

Список використаних джерел

1. Бех І. Курс на діяльнісно-компетентнісний підхід / І.Бех, Л.Зайцева // Дошкільне виховання. – 2013, №1. – С. 2-5.
2. Бузова А. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / А. Бузова. – Тернопіль, 2010 – С.57-64.
3. Демидова Ю.О. Визначення рівня сформованості пізнавальної самостійності старших дошкільників у конструктивній діяльності / Ю.О. Демидова // Педагогічний дискурс. – 2012. – Вип. 13. – С. 76-79.
4. Кононко О.Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника / О.Л. Кононко – К.: Світлич, 2009. – 201 с.
5. Поніманська Т.І., Дичківська І.М. Дошкільна педагогіка / Т.І. Поніманська, І.М. Дичківська. – Київ, 2007. – С. 92-105.
6. Сухар В.Л. Конструювання в ДНЗ. Старший вік / В.Л. Сухар. – Х.: Вид-во «Ранок», 2016. – 176 с.
7. Творогова Н.О. Конструктивна творчість дошкільників / Н.О. Творогова. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 160 с.

References

1. Bekh, I. and Zaytseva, L. 2013. Kurs na diyal'nisno-kompetentnisnyu pidkhid [Course on activity-appropriate approach]. *Preschool education*, 1, pp. 2-5.
2. Burova, A. 2010. *Orhanizatsiya ihrovoyi diyal'nosti ditey doshkil'noho viku [Organization of play activities of preschool children]*. Ternopil.
3. Demydova, Yu.O. 2012. Vyznachennya rivnya sformovanosti piznaval'noyi samostiynosti starshykh doshkil'nykiv u konstruktivniy diyal'nosti [Determining the level of formation of cognitive independence of senior preschoolers in constructive activity]. *Pedagogical discourse*, 13, pp. 76-79.
4. Kononko, O.L. 2009. *Vykhovuyemo sotsial'no kompetentnoho doshkil'nyka [We educate a socially competent preschooler]*. Kiev: Svitich.
5. Ponimanska, T.I. and Dyckivska, I.M. 2007. *Doshkil'na pedahohika [Preschool pedagogy]*. Kiev.
6. Sukhar, V.L. 2016. *Konstruyuvannya v DNZ. Starshyy vik [Designing in Preschool Educational Institution Older age]*. Kharkov: "Ranok" Edition.
7. Tvorohova, N.O. 2011. *Konstruktivna tvorchist' doshkil'nykiv [Constructive creativity of preschoolers]*. Kharkov: Publishing group "Osnova".

В статті раскрыта проблема впливу будівельно-конструктивних ігор на формування особистості дошкільника, проаналізовані педагогічні умови організації та керівництва будівельно-конструктивними іграми як засоба формування особистості дошкільника. В будівельно-конструктивних іграх є величезний потенціал для повноцінного розвитку дитини. Вони сприяють самоствердженню дитини, розвитку наполегливості, прагненню до успіху, формують різноманітні мотиваційні якості. Дане дослідження не є повним і завершеним розв'язанням порушеної проблеми. Зважаючи на вікові та індивідуальні особливості розвитку дошкільників, перспективною є розробка проблеми впливу будівельних ігор на формування всебічно розвинутої особистості у дітей інших вікових груп та в умовах сім'ї з різним виховним потенціалом.

Ключевые слова: *особистість, гра, будівельно-конструктивні ігри, ігрова діяльність, керівництво іграми, сфери психічного розвитку.*

The article has theoretically substantiated the definition of "construction and constructive games", their features and influence on personality formation in preschool childhood. With the help of special methodics it has been experimentally proved that in constructive games there is a huge potential for full child development. During such games, the preschooler not only enjoys the fun, but also has the ability to do the active explore of the world, to plan and control his activities. Constructive and design games affect the child overall development, which is manifested in the in-depth assimilation of sensory standards, the formation of aesthetic tastes, practical skills to create strong and beautiful structures, to show creativity. They contribute to the self-affirmation of the child, the development of perseverance, the pursuit of success, form a variety of motivational qualities. Preschoolers improve their memory and thinking, including planning, forecasting, and choosing alternatives, which are important factors in the successful formation of a well-developed, harmonious personality. The article also has analyzed the pedagogical conditions of the organization and management of building and constructive games as means of forming the preschooler personality. In the organization of the educational process, their implementation is based on a model consisting of information-enrichment, reflexive-activity, integrative-creative stages and methods, which involves the implementation of pedagogical conditions for the usage of constructive games in the process of personality formation in senior preschool age. The system of proposed constructive games can be used in the educational process by preschool teachers and parents with older preschoolers.

Key words: *personality, game, building and constructive games, gaming activity, game management, mental development.*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>